

Oxfordot látni... és visszamenni

Azt hiszem nem lepődik meg senki, ha az angliai Oxfordot, mint egy csodát emlegetem, mert bárki, aki járt ott vagy akár képen látta elmondhatja, hogy a város szinte álomba illő. Csodának tűnt az is, hogy mi ott lehetünk, hiszen ezért „csak” annyit kellett tennünk, hogy megnyerjünk egy országos pályázatot,

csak fokozódott. Hogy jó helyen jártunk – ha másból nem – már abból tudtuk, hogy a körültekintő angolok a zebraárokhoz felfestett „look left”, „look right” feliratokkal figyelmeztettek a megváltozott közlekedési rendre. Londonból busszal mentünk Oxfordba, ami másfél órás utat jelent. Az első nap egy kis sétát tet-

„tenni egy kört” a London Eye nevű óriáskeréken, ami csodás kilátást nyújt Anglia fővárosára. Délután hajókiránduláson vettünk részt, eljutottunk Greenwich-be a 0. hosszúsági körhöz, este pedig az IMAX moziban egy 3D előadást láttunk.

Szerdán jártunk a Blenheim palotában – Churchill szülőhelyén, s még aznap szabadtéri színpadon láttuk Shakespeare „A vihar” című darabját. Sokszor futottunk, hogy időben odaérjünk egy adott helyre, néha kis-csit eltevédtünk, de ez sem szegte kedvünket.

A csütörtöki napot is Londonban töltöttük, s méltán érezhetjük magunkat elkepesztően szerencsésnek, mert a délelőtti a BBC központban töltöttünk, délután városnéző körutat tettünk, este pedig a Royal Albert Hall falai közt hallgattunk meg egy csodás klasszikus koncertet.

Másnap Shakespeare szülőhelyére látogattunk el, majd a több, mint ezer éves Warwick kastély termeiben sétálhattunk.

Gyorsan eltelt a hét, hiszen nagyon jól éreztük magunkat, de hosszúnak is tűnt, mert váratlanul sok élményhez jutottunk rövid idő alatt. A nagyon izgalmas, érdekes programokat még felejthetlenebbé tette a térség, hiszen elmondhatjuk rengeteget nevéttünk és egy életre szóló emlékek lettek gazdagabbak.

Tusjak Ágnes

amit a Nemzetközi Üzleti Főiskola még tavaly októberben írt ki. A CSAK pedig azért nem tűzsz, mert az élmények, amikkel gazdagodtunk minden fáradságot megérték.

Csapatunkkal (Józsa Alexandra, Tusjak Ágnes, Vida Anna, felkészítő tanár: dr. Darida Andrásné) augusztus 16-án érkeztünk Londonba, ahol kísérel, Herendi Gábor várt minket. A hangulat már a reptéren nagyszerű volt, és ez a héten

tünk szállásunk, az Oxford Brookes University területén. A napot egy angol vacsorával zártuk az egyetem ebédlőjében.

A vasárnapunk Oxford belvárosának megismerésével telt, amely felért egy időutazással. Városnéző buszunk Oxford minden nevezetes pontjára elvitt minket, s bármerre jártunk úgy érezhettük, mintha egy központi filmben csoppentünk volna.

A következő nap Londonban töltöttük. Szerencsénk volt

Református sátor

Szeretettel várjuk Önöket a szilvanapon a **Református Sátorba** (Kossuth utca - Árpád-köz sarok)

- Jó hírrel szolgálunk, melyből mindenki vehet, vagy ajándékként vihet magával.
- A szomjasakat tiszta vízzel, a fáradtakat üres székkel, és mindenkit jó szóval várunk.
- A Bibliák mellett gyermekneveléssel, családdal, önismerettel, gyással foglalkozó könyveket, evangélicációs sorozatokat, és más alapvető kérdésekkel kapcsolatos kiadványokat is vásárolhatnak.
- Gyülekezeti életünk mellett a Bibliai Házaságogdó Szolgálat munkájába is bepillantást nyerhetnek.
- Sátorunknál meghallgathatja a bölcs Salamon ma is aktuális üzenetét.

Játékokkal is várjuk a gyermekeket és felnőtteket:

- "Ne csak nézz, hanem láss" nagy memóriajáték segít abban, hogy meglassuk a láthatatlant.
- "A józanság ösvénye" dimenziós játék megóv az egyedülaláságtól. Hogy ehhez mi szükséges, azt a játékot kipróbálva megtudhatják.
- "Kvíz-kérdések" - hogy ne csak tudjunk egymásról, hanem ismerjük is egymást.

... és nem utolsó sorban: egy meglepetés meghívó - hogy együtt örülhessünk

Szeretettel:

a szarvasi reformátusok

A TESSEDIK SÁMUEL FŐISKOLA
az Európai Közösség pénzügyi támogatásának segítségével a
Phare2000 HU 0008-02-01-0031 program keretében
**a Békéscsabai Regionális Munkaerőfejlesztő
és Képző Központtal** együttműködve

**„INFORMATIKAI REKLÁMGRAFIKUS,
WEB TERVEZŐ”**
képzési programokat indít békéscsabai és
szarvasi helyszíneken.

**A képzésre számítógép kezelői alapismeretekkel és
grafikai érzékeléssel rendelkező
jelentkezőket várunk!**

A képzés keretében a résztvevők megismerkednek az internetes web oldalak tervezéséhez szükséges vizuális elmélettel és gyakorlattal. Tapasztalatot szereznek azok tervezésében, amelynek birtokában képessé válnak a megrendelő igényeinek és a vizuális kommunikáció szabályainak megfelelő honlapok készítésére. Speciális számítástechnikai ismeretek elsajátításával alkalmasak lesznek azok szerkesztésére és üzemeltetésére.

A képzés tervezett időpontja: 2003 október 1 – 2004 március 31. hétköznap két alkalommal az esti órákban, és szombat délelőtt (összesen 330 óra)

Jelentkezési lap átvethető a TSF Pedagógiai Főiskolai Kar illetve a Békéscsabai Regionális Munkaerőfejlesztő és Képző Központ Tanulmányi Osztályán

További felvilágosítás: a TSF Pedagógiai Főiskolai Karán

Lonovics László
projektkoordinator kérihet.
5540 Szarvas, Szabadság u. 4.
Tel.: 66/311-511 06-30-548-6307

Kepenyesek a Kepenyesekről

Mindenek előtt megkövetem a Kepenyeseket, – akik a **„Kepenyesek Könyve”** kiadványt 150 számozott példányban magánkiadásban megjelentették mintegy belső , családi használatra – mert nem kértém hozzájárulásukat e munka bemutatásához.

Sikerült ebből az érdekes könyvből egy példányt kapnom, – nem k e r ü l könyvrubriki forgalomba – amit érdeklődő elismeréssel forgattam.

Tisztelem a szándékot, hogy ez a Kepenyesek belső családi ügye. Ezt a könyvet nem csak a névmutatóval és családakutatóval foglalkozók forgathatják használnak, szélesebb érdeklődésre is számot tarthat, mert olyan kuriózum, ami példáulértékű napjainkban, amikor a bensőséges, hagyományos családi kapcsolatok fellazulásának, sokszor széthullásának lehetünk tanúi. Mint a szerzők írják, a könyvet "őseink iránti hűségünk, teiszteletünk és utódnak iránti szeretetéből" vezérelve, igényes kutatás alapján igyekeztünk összeállítani. Ez sikerült a könyvben megnevezett és meg nem nevezett Kepenyeseknek és közreműködő másoknak!

Talán ez a családakutató és "Kepenyesek találkozója" megszervezésével vette kezdetét. Jól mutatja ezt a 2001-2002. évi találkozó csoportképe is, ahol jó nyolcvan résztvevő arra utal, hogy a Kepenyesek körében rokonkennel és érdeklődéssel kísérik és támogatják a kezdeményezést. Ha információim jók, akkor ez év szeptemberében a Kepenyesek újra találkoznak? (Ez az esemény a sajtó részéről több figyelmet érdemelne a korábbiaknál.)

A családakutató – hiteles adatok alapján – az 1700-as évek közepéig nyúlik vissza, de igazán az 1771-ben született Pál és az ő 1793-ban született, ugyancsak Pál fiától követhető nyomom. Pál Kepenyes hat gyermeke közül öt fiának családfája jól követhető. (Juditról nincsenek további adatok.)

DR. MOLITORISZ PÁL

Rendkívüli időjárási események, és különös természeti jelenségek a régi szarvasi sajtó tükrében 1. rész

Nincs unalmasabb a tegnapi újságnál, de egészen más a helyzet, ha a régi újság már több évtizedes. Az első szarvasi hetilap 1877-ben indult a Sípós Soma által szerkesztett Szarvasi Újsággal, s ezt követően közel háromszáz év szarvasi sajtó története. A régi szarvasi újságok évfolyamai nemcsak érdekes olvasmányok, de becses források a város történetének. A helyi sajtó kutatásának melléktermékeként most a rendkívüli időjárási eseményekről és különös természeti jelenségekről szóló cikkek, tudósításokból nyújtunk át egy csokrot az olvasónak.

Rendkívüli időjárási események I.
A szélsőséges időjárási események jelentőségük miatt olykor felbukkannak Szarvas helytörténeti irodalmában is. Pl. *Tessedik* tudósít bennünket, hogy 1738. augusztus 8-án olyan heves orkán tombolt Szarvason, mely a feltempletetől leszakította, sok házat is erősen megrongált, sőt az elkésett tized miatt a terepműveket szetszórta és tönkretette, hogy sok lakos a maga évi termésének jelentékeny részét elveszítette. 1740-ben a tél csikorgó hideggel köszöntött be, s a hideg május elsejéig tartott, a nagy hideg miatt sok ezer állat megfagyott, s a Körösben a halak is elpusztultak. A hidegre erőteljes áradás következett, mely megfosztotta az embereket kenyértől, az állatokat takarmányuktól, az utazók számára pedig lehetetlenné tette a közlekedést. 1746. április 12-én egyetlen zord télutó lépett fel, hallatlan hófúvással. 1773. február 5-én

és 6-án egy hatalmas erejű szélvihar és hóvihar alkalmával egy szarvasi ménes egészen Komlósig, a Szarazér hóval borított magas partjai közé vetődött, ahol 400 ló megfulladt, sok ezer szarvasmarha pedig a Körös, a Tisza és a Maros felé elkalandozva azok hullámaiban, vagy a hótömegekben veszett el. Szarvasról ekkor 4062 állat pusztult el így!

Zsilinszky is megemlékezik rendkívüli időjárásról: A fergetegek itten számosak és dúlok, melyek nem ritkán iszonyúan romboló szelekké fejlődnek. Ilyen dúló fergeteg volt 1816. január 28-án és 29-én, amikor ember és állat egyaránt veszedelemben volt. A hó behatolt minden hasadékba, a házakat, istállókat sok helyen egészen betakarta.²
De lapozzuk fel óvatosan a régi szarvasi újságok (sajnos hiányos) kötetének első részét, terezőző lapjait, témánkat érintő cikkeket, tudósítások után kutatva.

1863-ban a kemény télben minden gabona kifagyott, melyet hatalmas chinség követett. A szarvasiak kukoricacsutka örleményből próbálták kenyéret sütni, s a viskók kukoricaszarból készült penészes fedelét a barmokkal etették fel. *Lonovics Ferenc* plebános ugyanakkor az 1863. évi aszályról készített feljegyzéseket: "...ez évben olyan aszály állott be, hogy az őszi és a tavaszi mag nem bírta saját magját megfizetni. Széna, takarmány igen kevés, annyira, hogy egy darab szarvasmarha ára 10-25 forint volt, birkáé 1 forint. Sokan voltak, kik lábas jószágokat felibe kitelelendő, jobb, messze vidékre hajtották, negyedrészük nagy veszteséggel hajtották vissza. Szarvas városa gondoskodott szegényeiről. Alakítván egy bizottságot, mely Eszéken vett több ezer köböl búzát, más vidékről kukoricát, kenyereket süttetett, melyeket, hogy éhhalál eset elő ne forduljon, kiosztatott szegényei között. A levevő szegények száma, akik levest és kenyeret naponta kaptak 1600-nál feljebb volt.³

1866-ban május 25-én, Orbán napján olyan hideg volt, hogy még a fák levelei is lefagytak. Az akácvirágok teljesen elpusztultak, de néhány hét múlva másodszor is kivirágoztak, azonban a gabonafélék nem hoztak új kalászatokat, s így termés hiányában nagy nyomor köszöntött Szarvasra. A lakosságot kenyérről és vetőmaggal az állam segítette.

1888. márciusának utolsó napjaiban dühöngő szélvihar egész kazlakat hordott szét, belekapott a háztetőkbe is, az Ezüstszőlőben és a „Csabjánkán” (a Csabai út mentén – a szerk.) egész tetőket kapott le egyszerre, még a szilárdabb tetőket is csak úgy lehetett megvédeni, hogy köteleket vetettek át a tetőn, melyek végein óriási súlyok csüngtek.

1899. július 18-án délután felhőszakadásszerű, órákig tartó eső volt Szarvason, egyes utcákban, pl. a Csáky Albin (Vasút utca), István király (Béke utca), a Tessedik és a Jókai utcákban olyan nagymennyiségű víz gyűlt össze, hogy közlekedni sem lehetett, a Beth-

len utca is el volt öntve, s a rohanó ár az átjárókat is elsodorta, s nem egy udvart teljesen elárasztott.

1921. július 29-én nagy hőség volt a településen, a déli órákban árnyékban a hőmérők 42 °C fokot mutattak.⁴

1928-ban a szeszélyes májusi időjárás nagy károkat okozott Szarvason és környékén. A fagyoszenetek fagygal vonultak be, majd május 10-ére és 12-ére virradó éjszakákon keletkeztek a legnagyobb károk. A vályuban lévő víz is megfagyott, s a jég olyan vastag volt, hogy a libák nem tudták csőrükkel betörni. A fagy első sorban a tengerinek ártott, s néhány nap múlva – amint a nap kiütött – a megfagyott tengeri hajtások megfeketedtek. Nagy károkat okozott a fagy a gyümölcsösökben és a veteményekben is.

1928. év nyara ugyanakkor rendkívüli hőséggel köszöntött Szarvasra, a hőmérséklet július közepén 40-43 °C között ingadozott. A Holt-Körös mindkét oldala zajos volt a víg fürdőzőktől, a Konrád-uszoda is zsúfolásig tömve volt. Augusztus 6-ára virradó éjszaka és augusztus 6-án délelőtti óriási vihar vonult át Szarvas felett. A sűrűn lecsapó villámok felgyújtották öv. Kozsuh Jánosné Szakács-sori (VI. kk. 396.) tanyájának egyik szalmakazlak, s rövid idő után lángokban állottak a mellette lévő szénakazlak is. Még ugyanezen az éjjelen kigyulladt *Öz. Gulyás Pálné* csabai úti Kondoros alatt lévő tanyáján az asztalra rakott gabona és szintén rövid idő alatt porig égett. A vihar – mely rengeteg fat kitért, villanyvezeték megromlott – emberáldozatot is követelt. A *Simon András*-féle malom mellett a cigányéri Hegyes-dűlőben legettette gazdájú sertéseit egy kis pásztor, a 12 éves *Gombár Mátyas*, akit hatalmas csattanással lecsapó villám agyoncsütött, míg a ruhát is leperzselte róla.

Szintén 1928-ban augusztus 30-án hatalmas orkán pusztított Szarvason. Két napig tartó 38 °C meleg után este fél hét órakor veszterhet felhők tornyosultak nyugas felől a szarvasi határ felé. Néhány pillanat múlva süvítő, mindent felforgató orkán zúdult a városra, a tanyákra. A mezőtúri úton lévő villanykárók közül többet kidöntött a vihar és az egész város pokoli sötétségbe, porba és félelembé fulladt. Nemsokára nagy szemű eső kezdett zuhogni, több helyen jég is esett és a szőlőtermést elpusztította. A szel hatalmas ereje fákat, kerítéseket tördelt, háztetőket sodort le. Az utcákon a nagy por és a hulló csapadék miatt lehetetlen volt a közlekedés, mindenki, akit az utcán ért a vihar a legközelebbi házba menekült. Az állandó villámok még kísértetiesebbé tették a tájat, az emberek borzadva szemlélték a világvége hangulatú időjárást. A dörgés nélküli villámok több helyen lecsaptak, így gyújtotta meg a villám *Marozsi Pálnak* az Ugarokon lévő tanyáján egy 25 éves dacára teljesen leégett. A közelben belecsapott a villám *Skorka Mihály* istállójába is, ahol egy tehén bennégett, mert a jászolhoz volt láncolva, két tehenet és egy borjút kimentettek. A tűzhöz azonnal kivonult a szarvasi tüzoltóság is és önfeláldozó munkájuknak köszönhetően sikerült megállítani a tűz továbbterjedését.

(Másodközlés a szerző hozzájárulásával, folytatjuk)

¹ Tessedik Sámuel: Szarvasi nevezetességek, Bp. 1979. 272. 273. 301. p.

² Zsilinszky Mihály: Szarvas város történelme..., Pest. 1872. 158-159. p.

³ Fetter József: A Szarvasi Róm. Kath. Egyházközség 150 éves története, Szarvas. 1938. 5. p.

⁴ Szarvason az abszolút hőmérséklet – 29 °C és +40 °C között mozgott az elmúlt száz évben, ezért a –29 °C alatti és a +40 °C fölötti adatok aggályosak. (Tóthné Hanczy Katalin: Szarvas környékének klimatikus, talajtani, és hidrologiai vizsgálata, in: A pusztai, s Nimfea Természettudományi Egyesület 1997. évi évkönyve, 194. p.)

Molnár László